

Huvudman

Stiftelsen Nya Ängkärrskolan
ankarcrona.carolina@gmail.com

Beslut

Datum 2026-06-08

Dnr SI 2026:1681

Sida 1 (17)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Ängkärrskolan i Solna kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Nya Ängkärrskolan att senast den **15 september 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, åtgärdsprogram och information om överklagande av beslut, beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång, samt extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Stiftelsen Nya Ängkärrskolan inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Stiftelsen Nya Ängkärrskolan ska vidta följande åtgärder

Undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. Huvudmannen ska i sin redovisning av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över hur undervisningen kommer att fördelas läsåret 2026/2027 med avseende på vilka lärare som undervisar samt vilka ämnen och årskurser dessa undervisar i. Huvudmannen ska även inkomma med en förteckning över de lärartjänster som huvudmannen har tillsatt eller avser att tillsätta på Ängkärrskolan inför läsåret 2026/2027. Om huvudmannen avser att för undervisningen använda lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet, ska huvudmannen inkomma med en motivering till varför aktuella lärare är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Inkom även med underlag som styrker deras erfarenheter och utbildningsbakgrund. Dokumentation av

rekryteringsförsök, inklusive annonser, som gjorts från datum för detta beslut till och med den 10 september 2026 ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Åtgärdsprogram och information om överklagande av beslut

1. Se till att elever och elevers vårdnadshavare får information om hur de kan överklaga beslut om anpassad studiegång och åtgärdsprogram efter att varje beslut har fattats. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en redogörelse för hur elever och elevers vårdnadshavare får denna information. (28 kap. 16 § och 29 kap. 10 § skollagen och 33 § förvaltningslagen (2017:900))

Beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång

1. Se till att beslut om enskild undervisning endast fattas av rektorn. Huvudmannen ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta. Huvudmannen ska även inkomma med rektorns beslut för de elever som har enskild undervisning i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 och 11 §§ skollagen)
2. Se till att beslut om anpassad studiegång fattas i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att det av ett sådant beslut ska framgå vilka avvikelser som har gjorts från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Huvudmannen ska i samband med sin redovisning den 15 september 2026 inkomma med samtliga aktuella beslut om anpassad studiegång som avser elever som går på Ängkärrskolan. (3 kap. 9, 12 §§ skollagen, 31 och 32 §§ förvaltningslagen)

Extra studietid

1. Se till att alla elever i årskurs 6–9 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder bifoga scheman för årskurs 6–9. (10 kap. 5 a § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att endast legitimerade lärare får anställas utan tidsbegränsning och att särskilt stöd ges i enlighet med beslutat åtgärdsprogram.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:1681) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Ångkärrskolan i Solna kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ångkärrskolan i Solna följer gällande bestämmelser om att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, att endast legitimerade lärare får anställas utan tidsbegränsning, att särskilt stöd ges i enlighet med beslutat åtgärdsprogram, åtgärdsprogram och information om överklagande av beslut, beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång, samt extra studietid. Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, resurspersonal, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 31 mars 2026 och den 7 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat lärares anställningsbevis, två rekryteringsannonser, klasscheman, åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utredning angående om undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare

Rektorn har lämnat in en förteckning över undervisande personal på skolan till Skolinspektionen. Skolinspektionen har i intervju med rektorn ställt frågor om uppgifter som framgår av lärarförteckningen och rektorn har bekräftat att uppgifterna stämmer. Av lärarförteckningen framgår att elever på Ängkärrskolan under vårterminen 2026 ges undervisning av lärare som saknar lärarlegitimation i följande årskurser och ämnen:

- Årskurs 6 i moderna språk (spanska och tyska)
- Årskurs 7 i moderna språk (spanska och tyska)
- Årskurs 8 i engelska, moderna språk (spanska och tyska)
- Årskurs 9 i engelska, geografi, historia, religion, samhällskunskap, moderna språk (spanska och tyska), svenska

Av lärarförteckningen framgår att elever på Ängkärrskolan under vårterminen 2026 ges undervisning av lärare som har lärarlegitimation, men som saknar behörighet att undervisa i följande årskurser och ämnen:

- Årskurs 6 i hem- och konsumentkunskap, musik
- Årskurs 7 i engelska, idrott och hälsa, matematik, musik, biologi, fysik, kemi, svenska, teknik
- Årskurs 8 i engelska, idrott och hälsa, musik, biologi, fysik, kemi, geografi, historia, religion, samhällskunskap, svenska
- Årskurs 9 i hem- och konsumentkunskap, matematik, musik, biologi, fysik, kemi, geografi, historia, religion, samhällskunskap

I informationsinhämtningen från huvudmannen anges att lärare är organiserade i team som oftast är knutna till en klass och att lärarna undervisar i så många ämnen som möjligt. Rektorn uppger i intervju att om en lärare saknar behörighet i ett ämne som hen undervisar i så eftersträvar skolan att läraren undervisar tillsammans med en lärare som har behörighet i ämnet. Rektorn uppger vidare att det är två undervisande lärare i alla ämnen förutom i ämnet idrott och hälsa. Rektorn uppger även att skolan har som mål att alla lärare ska ha behörighet i alla ämnen, men att de fokuserar på att bygga team av lärare som är trygga för eleverna.

Av lärarförteckningen framgår att majoriteten av lärarna undervisar i en specifik årskurs, men att lärarna i ämnena bild, musik, slöjd och moderna språk (spanska och tyska) undervisar i alla årskurser. Av skolans 23 lärare

innehär 19 lärare lärarlegitimation. Rektorn uppger i intervju att alla fyra lärare som saknar lärarlegitimation, samt majoriteten av de lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet för den undervisning som de bedriver, har undervisat på skolan i minst ett läsår. Majoriteten av lärarna har undervisat på skolan i flera år. Det är en lärare som har undervisat kortare tid än ett läsår, nämligen en av lärarna som undervisar i matematik och naturorienterade ämnen i årskurs 7. Rektorn uppger även att en av de legitimerade lärarna som undervisar i svenska i årskurs 7 samt en av de legitimerade lärarna som undervisar i engelska och svenska i årskurs 8, men som saknar behörighet att undervisa i angivna ämnen, har bedrivit undervisningen i dessa ämnen under innevarande läsår. Därtill uppger rektorn att läraren som undervisar årskurs 7 och 8 i idrott och hälsa, som är legitimerad men obehörig i ämnet idrott och hälsa, har undervisat i ämnet sedan höstterminen 2025.

Om det finns andra lärare att tillgå inom skolenheten samt huvudmannens rekryteringsförsök

Rektorn uppger i intervju att det inom huvudmannens organisation helt saknas lärare som har lärarlegitimation och/eller behörighet i ämnena musik, hem- och konsumentkunskap samt moderna språk (spanska och tyska), och att det har gjorts det under mer än ett läsår för samtliga angivna ämnen. Rektorn uppger även att det finns lärare inom huvudmannens organisation som har lärarlegitimation och är behöriga i flertal av de ämnen där undervisningen bedrivs av lärare som saknar lärarlegitimation eller har lärarlegitimation men saknar behörighet för ämnet. Rektorn uppger att dessa lärare undervisar i andra ämnen och/eller årskurser på skolan, eller har en annan befattning. Dessa lärare har full tjänstgöringsgrad och kan därför inte undervisa i ämnen där elever undervisas av en obehörig lärare.

Av lärarförteckningen framgår exempelvis att en lärare som har lärarlegitimation och endast behörighet att undervisa i ämnet idrott och hälsa i årskurs 7–9 i stället undervisar årskurs 9 i samhällsorienterande ämnen samt alla årskurser i musik. Samtidigt får eleverna i årskurs 7 och 8 undervisning i ämnet idrott och hälsa av en annan lärare som har lärarlegitimation men som saknar behörighet i ämnet idrott och hälsa. Läraren har behörighet för undervisning i endast samhällsorienterande ämnen i årskurs 3–9 och svenska i årskurs 7–9. Därtill undervisas eleverna i årskurs 9 i ämnet svenska av två lärare som är olegitimerade och obehöriga, samt i samhällsorienterande ämnen av två lärare som är obehöriga och en av dem saknar dessutom lärarlegitimation. Rektorn uppger i intervju att skolans ordinarie lärare i ämnet idrott och hälsa är tjänstledig samt att läraren som enbart är behörig att undervisa i idrott och hälsa, men som undervisar årskurs 9 i samhällsorienterande ämnen samt alla årskurser i musik, är mentor i en av klasserna i årskurs 9. Rektorn tillägger att eftersom läraren är viktig för eleverna som hen är mentor för

kunde rektorn inte förlägga läraren för undervisning i idrott och hälsa i årskurs 7 och 8. Därtill planerar läraren att läsa vidareutbildning för att få behörighet i samhällsorienterande ämnen.

Rektorn uppger att huvudmannen har tagit muntliga beslut inför innevarande läsår om att de fyra lärare som saknar lärarlegitimation får bedriva undervisningen i de ämnen som de undervisar i under längre tid än sex månader. Rektorn uppger även i intervju att läraren som undervisar i moderna språk (spanska) i alla årskurser samt i engelska i årskurs 9 har ansökt om validering genom vidareutbildning av lärare (VAL) för att bli behörig och att beskedet förväntas komma i juni i år. Rektorn uppger att läraren har undervisat på skolan i moderna språk (spanska) i cirka fem år och i engelska i sex månader, samt att rektorn bedömer att läraren är lämplig att bedriva undervisningen då hen har spanska och engelska som sitt modersmål. Gällande läraren som undervisar i moderna språk (tyska) uppger rektorn att hen har en uppsats kvar på sin lärarutbildning och att hen förväntas bli klar med studierna till sommaren. Läraren har undervisat i moderna språk (tyska) på skolan under längre tid än tio år. Vidare uppger rektorn att den olegitimerade läraren som undervisar i svenska i årskurs 9 och engelska i årskurs 8 och 9 har ansökt om VAL under våren 2026 för att få behörighet i ämnena svenska och engelska i årskurs 7–9. Läraren har undervisat i svenska och engelska sedan läraren anställdes på skolan år 2023.

Skolinspektionen har tagit del av och granskat två rekryteringsannonser som Ängkärrsskolan publicerade under vårterminen 2025 respektive vårterminen 2026. Av den ena annonsen framgår att skolan sökte en lärare med behörighet för undervisning i ämnena matematik och naturorienterande ämnen, samt önskvärt ämnet teknik, i årskurserna 7–9. Rektorn uppger i intervju att rekryteringen resulterade i anställning av en lärare som är legitimerad och behörig att undervisa i ämnet kemi, samt att läraren läser lärarlyftet för att få behörighet i matematik. Av den andra annonsen framgår att skolan söker en lärare i ämnet hem- och konsumentkunskap till årskurs 6 och 9, samt att det är meriterande med eftergymnasial utbildning på två år eller längre inom pedagogik och lärarutbildning. Rektorn uppger i intervju att de inte har gjort några rekryteringsförsök för andra ämnen och årskurser inför innevarande läsår.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med

hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. (2 kap. 18 § skollagen)

Om en person som avses i 18 § ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta. (2 kap. 19 § skollagen)

Huvudmän har en skyldighet att använda lärare i undervisningen som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649). Läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. (prop. 2009/10:165, s. 261)

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f). En person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. (prop. 2009/10:165, s. 653)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Stiftelsen Nya Ångkärrskolans arbete med att se till att eleverna undervisas av lärare som har legitimation och behörighet för ämnet.

Av utredningen framgår att undervisningen i flera ämnen och i stor utsträckning på skolan bedrivs av lärare som visserligen har lärarlegitimation, men som saknar behörighet för de ämnen och/eller årskurser som de undervisar i. Det gäller följande ämnen: engelska i

årskurs 7 och 8, hem- och konsumentkunskap i årskurs 6 och 9, idrott och hälsa i årskurs 7 och 8, matematik i årskurs 7 och 9, musik i årskurs 6–9, biologi, fysik och kemi i årskurs 7–9, geografi, historia, religion och samhällskunskap i årskurs 8 och 9, svenska i årskurs 7 och 8, samt teknik i årskurs 7.

Utredningen visar även att lärare som saknar lärarlegitimation bedriver undervisning i ämnena moderna språk (spanska och tyska) i årskurs 6–9, engelska i årskurs 8–9, geografi, historia, religion och samhällskunskap samt svenska i årskurs 9. Det framgår vidare av utredningen att det finns lärare inom skolenheten som är legitimerade och behöriga för att undervisa i vissa av de ovan nämnda ämnena och årskurserna, men som undervisar i andra ämnen och årskurser som de inte har behörighet för att undervisa i. Utredningen visar därför att tjänstefördelningen skulle kunna organiseras så att eleverna i högre grad får undervisning av behöriga lärare i exempelvis ämnena idrott och hälsa, geografi, historia, religion, samhällskunskap och svenska.

Rektorn har uppgett olika skäl för undantag till att använda legitimerade och/eller behöriga lärare; att legitimerade och behöriga lärare inom skolenheten har fullt i sina tjänster på grund av att de undervisar i andra ämnen, att lärare läser VAL eller lärarlyftet, att lärare läser in ämnesbehörighet, samt att det är viktigt att skapa trygghet för eleverna och att de därför ska ha få lärare som är knutna till respektive årskurs. Utredningen visar att de lärare som ansökt om validering eller studerar för att få behörighet i ämnet moderna språk (spanska respektive tyska) har undervisat på skolan i mer än tre år. Skolinspektionen bedömer att de anförda skälen för undantag inte är godtagbara skäl för att frångå huvudregeln att endast den som har legitimation som lärare och är behörig som huvudregel får bedriva undervisningen.

Av utredningen framgår att rektorn visserligen har gjort rekryteringsförsök under vårterminen 2025 för en lärare med behörighet för undervisning i ämnet matematik, naturorienterande ämnen samt önskvärt ämnet teknik i årskurs 7–9. Under vårterminen 2026 har rektorn sökt en lärare i ämnet hem- och konsumentkunskap.

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbeten framgår att användande av lärare utan legitimation och utan rätt behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. Av förarbetena framgår vidare att huvudmannen är skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som ska bedrivas. Härvid ingår att dels försöka rekrytera behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av befintlig personal planera

så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Utredningen visar att skolan använt flera lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet för att bedriva undervisning under längre tid än ett år i sänder. Det är en brist att huvudmannen enbart försökt rekrytera legitimerade och behöriga lärare i ämnena matematik, naturorienterande ämnen och teknik inför läsåret 2025/2026 samt ämnet hem- och konsumentkunskap inför läsåret 2026/2027. Huvudmannen har därför inte sett till så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av legitimerade lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser. Skolinspektionen förutsätter att Stiftelsen Nya Ångkärrskolan fortsätter göra rekryteringsförsök och se till att tjänstefördela undervisningen på Ångkärrskolan på så sätt att elever i så stor utsträckning som möjligt ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Särskilt stöd ges i enlighet med beslutat åtgärdsprogram

Skolinspektionen har granskat ett urval av upprättade åtgärdsprogram för elever från samtliga årskurser på skolan. Av åtgärdsprogrammen framgår att de åtgärder som ska genomföras för att tillgodose elevers behov av särskilt stöd ska utföras av olika tjänstebefattningar, däribland rektor, ämneslärare, mentor, specialpedagog och resursperson. I samtliga intervjuer med resurspersoner, lärare, representanter från elevhälsan och rektorn bekräftas att eleverna får det särskilda stöd enligt åtgärder beslutade i elevernas åtgärdsprogram som Skolinspektionen har frågat om. Resurspersoner, lärare, representanter från elevhälsan och rektorn uppger även i intervju att det inte finns något stöd som de enligt beslut om åtgärdsprogram ska ge till specifika elever som de inte kan eller hinner ge i praktiken. Rektorn och en lärare uppger dock i intervju att frånvaro kan vara en orsak till att det särskilda stödet inte kan ges enligt elevens beslutade åtgärdsprogram. Representanter från elevhälsan uppger att en annan orsak till att det särskilda stödet som är beslutat i åtgärdsprogram inte kan ges till specifika elever är att eleverna inte är mottagliga för stödet. Representanterna ger som exempel elever, som enligt beslutat åtgärdsprogram ska ha samtal med kurator, men eleverna pratar hellre med andra personer på skolan.

Både resurspersoner och lärare uppger i intervju att de har tillgång till elevers fysiska åtgärdsprogram och att de på så vis får kännedom om vad som står i elevernas åtgärdsprogram. De uppger även att de får kännedom om att ett nytt beslut om åtgärdsprogram har fattats för en elev på möten

inom arbetslaget. Rektorn uppger i intervju att arbetslagen har morgonmöte varje dag då de går igenom dagens schema samt vilken personal i arbetslaget som ska ansvara för ett specifikt stöd till en elev. Rektorn uppger att det är ett sätt att se till så att alla elever får det stöd som de ska få varje dag.

Åtgärdsprogram och information om överklagande av beslut

Rektorn uppger i intervju att alla elever på skolan har ett åtgärdsprogram och att rektorn har delegerat till elevhälsan att genomföra utredningar om särskilt stöd samt upprätta och utvärdera åtgärdsprogram. Representanter från elevhälsan och rektorn uppger i intervju att specialpedagogerna alltid fattar beslut om att upprätta ett åtgärdsprogram när en utredning om en elevs behov av särskilt stöd är klar. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har granskat framgår att det är en specialpedagog som har fattat beslut om åtgärdsprogram.

I de beslut om åtgärdsprogram och anpassad studiegång som Skolinspektionen har granskat framgår att dokumenten innehåller information om hur besluten kan överklagas. I besluten om åtgärdsprogram anges datum för när eleven och elevens vårdnadshavare har fått ta del av beslutet. Representanter från elevhälsan uppger i intervju att de diskuterar särskilt stöd och åtgärder med eleven och elevens vårdnadshavare under elevvårdsmöten, där de tillsammans kommer fram till specifika åtgärder för eleven. Representanterna uppger även att vårdnadshavarna inte delges beslut om att upprätta ett nytt åtgärdsprogram eller uppdatera ett åtgärdsprogram när beslutet är fattat, utan det sker enbart om vårdnadshavarna begär att få beslutet. Rektorn bekräftar i intervju att detta stämmer och uppger därtill att vårdnadshavarna delges innehållet i åtgärdsprogrammet vid elevvårdsmöten och under utvecklingssamtal, men inte det skrivna innehållet i pappersform.

Representanter från elevhälsan uppger i intervju att de inte vet hur elevens vårdnadshavare får information om hur de kan överklaga beslut om åtgärdsprogram. Vidare uppger representanterna att vårdnadshavare får ett telefonsamtal efter ett elevvårdsmöte eller möte med elevhälsoteamet, då vårdnadshavarna kan ge sina synpunkter på beslutade åtgärder. En representant uppger att elever och vårdnadshavare inte får ta del av åtgärdsprogram via e-post eller vanlig post, samt att de inte får någon information om hur de kan överklaga beslutet. Rektorn uppger i intervju att representanternas uppgifter stämmer.

Gällande beslut om anpassad studiegång uppger rektorn i intervju att elever och deras vårdnadshavare underrättas om beslutet på elevvårdsmöten samt att rektorn deltar under mötena. Under intervjun ställer Skolinspektionen frågan om elever och elevers vårdnadshavare får information om hur de kan överklaga beslut om anpassad studiegång, varpå

rektorn uppger att de som får beslutet i pappersform får det. Rektorn uppger även att de inte fattar beslut om anpassad studiegång om eleven och elevens vårdnadshavare inte är överens med skolan kring vad de har kommit fram till.

Beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång

Representanter från elevhälsan och rektorn uppger i intervju att det är specialpedagoger som fattar beslut om enskild undervisning. Rektorn uppger även att det inte finns några separata beslut om enskild undervisning utan att det finns med i åtgärdsprogram som är beslutade av specialpedagogerna. Vidare uppger en representant från elevhälsan samt rektorn att de alltid diskuterar frågor som rör enskild undervisning på möten med elevhälsoteamet och att rektorn därför står bakom besluten. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har granskat framgår att specialpedagogerna har fattat beslut om åtgärdsprogram som innehåller åtgärder för att tillgodose elevens behov av särskilt stöd i form av enskild undervisning.

Representanter från elevhälsan och rektorn uppger i intervju att rektorn fattar beslut om anpassad studiegång för en elev. Skolinspektionen har granskat tio beslut om anpassad studiegång för elever på skolan. Av besluten om anpassad studiegång framgår att det är rektorn som har fattat besluten. I fem av de tio granskade besluten anges att beslutet om anpassad studiegång innebär både beslut om anpassning i tid och beslut om anpassning av ämnen. Tre av besluten innebär endast anpassning i undervisningstiden och två av besluten innebär endast anpassning av ämnen som eleven inte ska läsa. I de beslut om anpassad studiegång som innebär beslut om anpassning i tid anges under vilka tider eleven ska vara i skolan från måndag till fredag samt hur mycket undervisningstiden för eleven har reducerats i procent och i tid. Av besluten framgår även varför eleverna har behov av anpassad studiegång med avvikelser från timplanen. I de tre beslut som endast innebär beslut om anpassning i tid framgår däremot ingen specificering av hur avvikelserna från timplanen påverkar undervisningstiden i aktuellt ämne. I de två beslut som endast innebär anpassning av ämnen framgår inte vilka avvikelser från timplanen som anpassningen medför, det vill säga om eleven har mer eller mindre undervisningstid i aktuellt ämne i jämförelse med timplanen.

Representanter från elevhälsan och rektorn uppger i intervju att skolan provar mindre ingripande åtgärder innan de fattar beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång för en elev. Rektorn uppger dock att i de fall en elev har frånvaroproblematik kan de fatta beslut om anpassad studiegång innan andra åtgärder har prövats. En representant från elevhälsan uppger även att vissa elever har hälsoproblem som medför att de får en anpassad studiegång direkt. En annan representant uppger att de

har inskolning för elever under tre veckor, då elevernas individuella schema är anpassat, samt att vissa elever ökar till full studiegång efter inskolningen, medan andra ökar studiegången i långsammare takt.

Rättslig reglering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § första stycket skollagen)

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, i form av distansundervisning och annan undervisning eller i form av anpassad studiegång. (3 kap. 9 § andra stycket skollagen)

Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § tredje stycket skollagen)

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. (3 kap. 10 § skollagen)

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. (3 kap. 11 § skollagen)

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Ett beslut om åtgärdsprogram, särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt samt anpassad studiegång som fattas av rektorn enligt 3 kap. 9, 11 eller 12 §§ skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. (28 kap. 16 § skollagen)

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, i enlighet med skollagen, hos en enskild huvudman tillämpas bland annat följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900): 32 § om motivering av beslut samt 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till. (29 kap. 10 § skollagen)

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. (32 § förvaltningslagen)

En myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende ska så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. (33 § förvaltningslagen)

Skolinspektionens bedömning

Särskilt stöd ges i enlighet med beslutat åtgärdsprogram

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att särskilt stöd ges i enlighet med beslutat åtgärdsprogram. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdsprogram och information om överklagande av beslut

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att informera elever och deras vårdnadshavare om hur de kan överklaga beslut om åtgärdsprogram och anpassad studiegång.

Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn har delegerat till specialpedagogerna att fatta beslut om åtgärdsprogram samt att specialpedagogerna alltid fattar beslut om att utarbeta ett åtgärdsprogram när en utredning av en elevs behov av särskilt stöd är klar. Utredningen visar även att elever och elevers vårdnadshavare får information om innehållet i åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Utredningen visar dock att elever och deras vårdnadshavare inte får information om hur de kan överklaga beslut om åtgärdsprogram, samt att de endast får information om hur de kan överklaga beslut om anpassad studiegång om de tilldelas beslutet i pappersform.

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Om en utredning av elevens behov av särskilt stöd visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Enligt förvaltningslagen ska den som är part i ett ärende

underrättas av myndigheten om rätten att överklaga beslutet samt hur det går till.

Skolinspektionen konstaterar att det inte framkommit annat än att skolans utredningar av elevers behov av särskilt stöd följs av beslut om att utarbeta eller att inte utarbeta åtgärdsprogram. Vidare framkommer inte annat än att elever och vårdnadshavare informeras om innehållet i beslutade åtgärdsprogram. Dock framkommer även att elever och elevers vårdnadshavare inte alltid underrättas om hur de kan överklaga beslut om anpassad studiegång och åtgärdsprogram.

Att elever och elevers vårdnadshavare inte underrättas om hur de kan överklaga samtliga beslut om anpassad studiegång och åtgärdsprogram är en brist.

Beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång.

Av utredningen framgår visserligen att det enbart är rektorn som fattar beslut om anpassad studiegång. Däremot framgår av utredningen att det är specialpedagoger som fattar beslut om enskild undervisning för en elev i samband med beslut om åtgärdsprogram.

Enligt skollagen får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslut om åtgärdsprogram innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, i form av distansundervisning och annan undervisning eller i form av anpassad studiegång.

Att det är specialpedagoger som fattar beslut om särskilt stöd i form av enskild undervisning är en brist.

Av utredningen framgår vidare att de beslut om anpassad studiegång som Skolinspektionen har granskat, som innebär beslut om anpassning av studiegången i tid, innehåller i vilken omfattning elevens studietid har reducerats i procent och i tid. Det framgår även under vilka tider eleven ska vara i skolan under respektive dag. I tre av besluten framgår inte vilken omfattning i tid som undervisningen har anpassats bort från aktuella ämnen i jämförelse med timplanen. Vidare saknas i två av besluten en redogörelse för vilka avvikelser från timplanen som beslutet om bortanpassade ämnen medför.

Av skollagen framgår att särskilt stöd i form av anpassad studiegång innebär att avvikelser från timplanen samt ämnen och mål görs. Av förvaltningslagen framgår att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt bland annat ska innehålla en klagörande motivering.

Att det av beslut om anpassad studiegång som endast innebär anpassning i tid inte framgår hur avvikelserna från timplanen påverkar undervisningstiden i aktuella ämnen är en brist. Att det av beslut om anpassad studiegång som endast innebär anpassning av ämnen inte framgår vilka avvikelser från timplanen som anpassningen medför är också en brist. Det är viktigt att beslut om anpassad studiegång anger hur mycket undervisningstid per ämne som anpassas bort för att elever och deras vårdnadshavare ska kunna förstå konsekvenserna av beslutet och ta ställning till om de vill godta beslutet eller överklaga det.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket granskat scheman för samtliga klasser på skolan. Av schemat för klass 6 framgår att det inte finns någon extra studietid utlagd på schemat. Det framgår av scheman för samtliga klasser i årskurs 7–9 att de har extra studietid utlagd på respektive klassschema om totalt 40 minuter i veckan och att den extra studietiden är direkt i anslutning till skoldagen.

Rektorn bekräftar i intervju att uppgifterna om extra studietid i scheman för samtliga klasser i årskurs 7–9 stämmer. Rektorn uppger att extra studietid inte finns utlagd på schemat för klass 6, men att alla elever som vill får gå på den extra studietiden som är schemalagd för årskurs 7–9.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans erbjudande om extra studietid. Av utredningen framgår att inga elever i årskurs 6–9 erbjuds två timmar extra studietid i veckan, utan enbart totalt 40 minuter. Av skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid och att erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Att inga elever i årskurs 6–9 erbjuds extra studietid om minst två timmar i veckan är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stiftelsen Nya Ängkärrskolans verksamhet vid Ängkärrskolan i Solna uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, åtgärdsprogram och information om överklagande av beslut, beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång, samt extra studietid. Det finns därför skäl att förelägga Stiftelsen Nya Ängkärrskolan att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister**Endast legitimerade lärare får anställas utan tidsbegränsning****Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Rektorn uppger i intervju att skolan har fyra lärare som inte har lärarlegitimation. Skolinspektionen har tagit del av dessa lärares anställningsbevis, av vilka det framgår att två av lärarna har en tillsvidare tjänst som elevassistent respektive ansvarig för elevassistenter och organisatoriskt likabehandlingsarbete. De andra två lärarna har visstidsanställning som lärare under perioden från den 2025-08-11 till den 2026-06-17. Rektorn uppger i intervju att huvudmannen har fattat beslut om att alla fyra lärare som är olegitimerade får bedriva undervisningen under längre tid än sex månader och att beslutet togs muntligen inför läsåret 2025/2026.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. (2 kap. 20 § första stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att endast legitimerade lärare anställs utan tidsbegränsning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Erik Almqvist

Beslutsfattare
Signerat av: Erik Almqvist

X Martina Gregic Hansson

Föredragande
Signerat av: Martina Gregic Hansson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Susanne Lindberg Åkerberg medverkat.